

Szegedi Egyetem

Egy év élményei

Evente sokszáz magyar fiatal indul a Szovjetunióba; látni, tanulni. Van, aki csupán nyári szünetét tölti itthon, van, aki csak egy hónapra megy. Közülük egyre többen ott vannak az orosz szakos tanárjelöltek, hogy az egyetem után nagyobb felkészültséggel taníthassák a fiatalokat Puskin és Tolsztoj, Pavlov és Gagarin nyelvére. Különösen öröndetes az, hogy a legkiválóbbak egyéves időtartamra kerülnek ki a Szovjetunióba. Egy év alatt nemcsak hogy nagyszerűen megtanulhatják a nyelvet, de nagy élményekkel is gazdagíthatják életüket. Azok közül a szegedi hallgatók közül, akik először élvezték ezt az előnyt, Hajnád Zoltán ötödéves hallgató számol be lapunk hasábjain az egyéves út legszebb állomásairól.

Piramis és mauzóleum

„Katonák! Negyven évszázad tekint le rátok e piramisok magasságából. Úgy harcoljatok!” Az ókor hét csodája közül az egyik: a Keopsz vagy Kufu piramis hallgatta Napóleonnak a katonáihoz intézett szavait. A Halikarnasszosi Mauzóleum az ókor másik csodája.

„Katonák! Negyven évszázad tekint le rátok e piramisok magasságából. Úgy harcoljatok!” Az ókor hét csodája közül az egyik: a Keopsz vagy Kufu piramis hallgatta Napóleonnak a katonáihoz intézett szavait. A Halikarnasszosi Mauzóleum az ókor másik csodája.

„Katonák! Negyven évszázad tekint le rátok e piramisok magasságából. Úgy harcoljatok!” Az ókor hét csodája közül az egyik: a Keopsz vagy Kufu piramis hallgatta Napóleonnak a katonáihoz intézett szavait. A Halikarnasszosi Mauzóleum az ókor másik csodája.

Anna Karenina vőlegénye

Anna Karenina a második menyasszonyom volt. Az első, az igazi itthon maradt, amikor a hat szegedi egyetemista egy éves tanulmányútra Moszkvába indult. A másikat, úgy tűnik, a keleti fővárosban ismertem meg igazán. S ebben nem kis része van Tolsztoj unokájának.

nyét, miszerint, ha a férjes nő az urát megcsalja, az író ölje meg a regény végén? Védő: Polemizálva a franciaival, Tolsztoj azért állította a regény elejére a rejtelmes epigráfot: „Enyém a bosszúállás és én megfizetek”. A bibliai szavakkal bizonyítottam: nem kell az ilyen nőt megbüntetni, mert az maga bűnhődik meg. Hiszen Anna is a sinek között pusztul el.

modellt ülön. A vitát az döntötte el, hogy Kramszkoj megfellebbezhetetlen érvelt talált: „Mindégy ha megengedi, ha nem, halála után úgyis megfesti valaki a portréját, de ráadásul az nem is fog önrre hasonlítani.” Még Rjepinnel sem volt megegyezve. A nagy festő egyszer meztől ábrázolta Tolsztojt, noha nagypapa sohasem járt cipő nélkül. Tolsztoj epésen jegyezte meg: „Legközelebb majd nadrág nélküli festesz le.”

Lev Tolsztojnak nyolc fia, öt lánya s ebből következőleg számtalan unokája volt. Közülük ma már csak három élnek. A három közül az egyik: Ilja Iljics Tolsztoj.

Ilja Iljics Tolsztoj a Lomonoszov egyetem docense. Nyelvész: a szerbhorvát-orosz szótár szerkesztője. A második világháború után tért haza jugoszláv emigrációjából. Nagypapa temetésekor 14 éves volt.

Ilja Iljics így meséli élményeit. Hallgatom. Tudom, hiába tennék fel okoskodó szakmai kérdéseket, újra csak azt válaszolná, amit egyszer már kifejtett: „Nem vagyok irodalomtörténész.” Közben behozták a napi postát: egy köteg levelet és a görbebotot, amit egy angoliai tisztelője küldött.

Két alkalommal találkoztam a szürkeszakállú, hetvenéves Tolsztoj unoka és egy feketezakállú huszonnégy éves egyetemista, hogy Anna ügyében határozatot hozzanak. A védelmet Ilja Iljics, a vádat az egyetemista képviselte.

Miért szökött meg Tolsztoj halála előtt a harmonikus családi körből? — adom fel a bennem régóta érelődő kérdést.

Indulunk. Búcsúzól ezt mondja: Ha hozzáam jönnek hallgatók olyan kérdéssel, hogy miből írják meg diplomamunkájukat, azzal bocsátom el őket: legények, úgy válasszatok mintha menyasszonyt választának magatoknak, hiszen lehet, hogy két-három évig kell vele foglalkoznotok, megismerni titkait.

Prokuror: Ismerete-e nagypapa Victor Hugo véleménye?

Jásznaja Poljanában sok ember kereste fel Tolsztojt: diákok, írók, zenészek, festők, csavargók... Azt kérdezték tőle mind: Hogyan kell élni?

„Szóval, Ön Anna Kareninát választotta menyasszonyául — mosolyogja el magát és az emlékül adott könyvből ezt írja: „Aki az Anna Kareninát tanulmányozza, az magát az életet tanulmányozza.”

MIT JELENT egy mai fiatal számára 1917? Ennek a gondolatnak jegyében készítette el az alapszervi megemlékezés forgatókönyvét vezetőnkünk. Az első ötletek középiskolai emlékeit lassan leválasztva alakítottuk ki a végleges elképzelést: mi a szovjet tudomány ötven évéről szóló megemlékezés adóztunk a Nagy Októbernek.

Halála előtt Cserikov hatására is földbirtokának felét a parasztokra íratta. Nagypapa, aki egész életében az igazságot, a jóságot, a szeretetet tanította, így dilemmába került. A család előtt végrendeletét titkolnia kellett. Titkos könyvét a „Csak magamnak”-ot agyagcizmában rejtgette.

„Aki az Anna Kareninát tanulmányozza, az magát az életet tanulmányozza.” Hajnád Zoltán

Külsőleg mősorunk az egyszereplős dráma formáját öltötte magára: egy mai fiatal érzései, gondolatai álltak a középpontban. Miközben a belső monológ 1917 történelmi dátumán medítált, a narrátor gondolatsorába vízióként illeszkedett bele maga az előadás: a tudományos igényű számvetés múlttal és jövővel.

Ezt az ellentmondást nem tudta elviselni. Megszökött. — Kik voltak nagypapának leghíresebb vendégei? — Egyszer Lombrozó is meglátogatta — meséli Ilja Iljics. — Tolsztoj a dolgozószobájában fogadta. Sokat beszélgettek, nem tudni miről. De sejteni lehetett, mert egy idő múlva nagypapa feldúltan lépett ki a szobából és megparancsolta a kocsinak, hogy fogjon be és azonnal vigye ki Lombrozó urat az állomásra. Magában így dohogott: Akinek ilyen rossz véleménye van az emberekről, az maga is csak rossz ember lehet.

Fél óra múlva Misa lovasút bocsánatkéréssel a kisdobott Lombrozó után küldte, de az nyilván nem engedte el, mivel később is rosszindulatúan ír Tolsztojról.

„A szovjet tudomány erőfeszítései az eredmények bekés felhasználása érdekében, serkentően hatnak a jövőt építő emberekre. Hiszen csak ez lehet ennek a dicsőséges ötven esztendőnek leghatalmasabb tanulsága: Köszöntsük a tavaszt (Föld népe) pusztítsd el, öld meg a fáborút! Mert a földről kirazó emberek csak a békét vihették az idegen planetákra.”

Nagypapa — folytatja Ilja Iljics — különösen a festőket volt állandóan haragban, akiket Tretyakov küldött hozzá, hogy fessék meg portréját. Csak Kramszkojnak sikerült rávennie, hogy

részt a lengyel egyetem sportolói a bajnokságon. A kupaküzdelmekben a következő eredmények születtek: Krakó—Tanárképző Főiskola 33:41, SZOTE—FÉT 56:51, FÉT—Krakkó 63:44, SZOTE—Tanárképző 77:43, FÉT—Tanárképző 61:53, Krakó—SZOTE 63:48. A bajnokságot a SZOTE csapata szerezte meg a FÉT és a Tanárképző előtt, a krakkóiak a negyedik helyen végeztek. Az első helyezett csapat alpakka kupát kapott, a helyezettek oklevéldíjazásban részesültek. A rendezőseget, a SZOTE sportvezetőt dicséri, hogy a bajnokság zavartalan körülmények között, zökkenőmentesen folyt le és a lelkes szervezőgárda élvezetes mérkőzéseket láthatott.

Kézilabda kérdésekkel

Az év folyamán az MTS felmérte a főiskolai sport helyzetét és rendszerét. A felméréshez mellékelte statisztika megállapítja, hogy a főiskolai sportkörökben mind a szakosztályok, mind a versenyzők számát tekintve messze első helyen áll a kézilabda, megelőzve a természetjárást és a kosárlabdát. S a mennyiség egyúttal minőséget is jelent. NB I-es és NB II-es főiskolák csapatok versenyeznek szép számmal a kézilabda bajnokságban.

remény a JATE gazdasági vezetésének jóvoltából) akkor elhárult a legnagyobb akadály a fejlődés útjából. De csak a legnagyobb, hiszen a főiskolai sportkörökben mind a szakosztályok, mind a versenyzők számát tekintve messze első helyen áll a kézilabda, megelőzve a természetjárást és a kosárlabdát. S a mennyiség egyúttal minőséget is jelent. NB I-es és NB II-es főiskolák csapatok versenyeznek szép számmal a kézilabda bajnokságban.

li teremedés is, a női és a férfi csapat az elmúlt idényben két alkalommal hetente két órát tudott edzeni. Erdemes lenne foglalkozni a problémákkal, hiszen a városban az egyetemek adják a sportág legnagyobb bázisát, s erre támaszkodva minőségi csapatokat lehetne létrehozni akár a Tanárképző Főiskola szakosztályával egyetemben.

Ambrus György

Vezetőségválasztás

Öt évvel ezelőtt még Szegeden is így volt. 1962-ben azonban kiesett a SZEAC férficsapata az NB II-ből, s azóta sem tud visszakérülni. A női csapat pedig három éve felkerült ugyan az NB II-be, de csak átszállót váltottak, mert rögtön ki is esték. Mi az oka, hogy a SZEAC nem tud lépést tartani az általános fejlődéssel, s a kézilabda szakosztály immáron évek óta egyhelyben topog? Talán nincs megfelelő játékosanyag? Van. A két egyetemen szép számmal akad (majd két csapatra való) olyan férfi játékos, akit a város más egyesületei is szívesen leigazolnának, s a nők között is akad ügyes, tehetséges játékos. Talán a szakmai irányítással van probléma? Nem valószínű, hiszen Takács Károly edző az NB II-ben is hosszú ideig a csapat edzője volt, a lányokat pedig fölvitte az NB II-be.

Vezetőségválasztó szakosztály-értekezletet tartottak a SZEAC atlétái október végén. Az elnökségben helyet foglalt dr. Bérczi Imre, a sportkör ügyvezető elnöke, Papp Károly, az elnökség tagja, dr. Monostori Tibor, a Csongrád megyei Atlétikai Szövetség képviselője, Tari János, Szabó László, dr. Trényi Imre edzők és dr. Katona András szakosztályvezető.

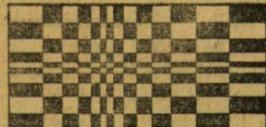
tori Tibor régi egyetemi atlétikai élményeket felelevenítő felszólalásában újabb és még nagyobb eredmények elérésére buzdította a versenyzőket.

A SZEAC-klub üléstermék zsűfólásig megtöltött sportolók figyelemmel hallgatták a beszámolót és a hozzászólásokat. Dr. Katona András behatóan elemezte az elmúlt idény eredményeit, hibáit, s kiemelte, hogy a jövő biztató, mert a három generáció — egyetemet végzettek, egyetemisták és a középiskolások — egymás mellett létezik a szakosztály keretein belül egyik lényeges összetevője a sportbeli eredmények javulásának. Az edzők, felszólalóikban a rendszerességre a kitartásra és a helyes időbeosztásra hívták fel a figyelmet. Papp Károly, a körülményeket alaposan elemző hozzászólása elhamarkodott ítéletalkotástól óvta a sportolót és sportvezetőket egyaránt, majd a minőségi munka fontosságát hangsúlyozta. Dr. Monos-

Zét követően a szakosztály vezetősége a múlt idényben két legjobban szereplő atlétának, Perjesi Klárának és dr. Trényi Imrénak tárgyjutalmat adott át, majd a tagság megválasztotta az új vezetőséget. Az atlétikai szakosztály új vezetője dr. Molnár Imre alapácsvezető. A vezetőség tagjai: dr. Nikolaev Velimir, dr. Trényi Imre, Annus Andor, Tóth László, Perjesi Klára, Kőszö Pirok és Kovács József.

A gyűlést követő baráti beszélgetéseken is felvetődött néhány probléma. Az új vezetőség figyelmét többen is felhívták arra, hogy a már évek óta jól szereplő dobók mellé hasonlóan felkészített ugrókat és futókat is neveljenek. Nagy gondot kell fordítani a költségvetésben biztosított pénz kezelésére, ellenkező esetben ugyanis — idén is volt rá példa — úgy tűnik, mintha a sportkör vezetősége lenne hibás abban, hogy bizonyos elengedhetetlen sportszerekek a szakosztály nem rendelkezik.

Cs. F. I.

S A K K

Rovatvezető: dr. Blahó György

KÉT HONVIT, A Horowitz és Jack Straley Batell: The Best in Chess Hodder & Stoughton, London 1966. Főldéak Árpád: A sakkjáték kincsek könyve Sport, Budapest, 1967. Mintha csak a most karácsony táján virágba szőző ajándékozást kedv ihletésére jöttek volna létre. Pedig a tengerentúli kötet körül kétségteletlenül üzleti megfontolás — a derék Smith Adam emlegette józan önérdék — is bábáskodott. Nem más ugyanis, mint a híres nevezetes amerikai sakk-folyóirat, a Chess Review 1933 és 1965 között megjelent 32 évfolyamából adott válogatás. Az alapszere kézenfekvő: hátha sikerül a kiadó jogosultság birtokában a már egyszer közötti szellemi terméknek — színejavát kiválogatva, ügyesen csoportosítva és a csabós „best” szócskával beharangozva — újabb vevőretegetek találni. Az a „best” tényleg csabít: bizonyíték rá e mű kaucsián saját könyvtáram és a sűrűn tenyésző hasonló kiadványok. A The Best from Reader's Digest például

még a saját tallózó-ollózó anyagából is rostál (válogatás a négyzetben), a The Best from the Playboy a keblek kedvelőinek egészen koncentrált gyönyörködés ígér címlapján a megboldogult Jayne Mansfield-del, aicl e téren valóban világszólót tudott nyújtani (legalábbis mennyiségi tekintetben), a Be from the Beatles lemez egy-két éve bombázott volt, csak éppen az illetékes bíróság ízzadt meg azzal a nyelvezeti-jogi problémával, hogy nem akad-e vállalkozó, a lemezen ugyanis nem a köcsösfélek legjobb száma voltak (mint azt első pillanatra még az angol anyanyelvű ifjúságnak — az eladási statisztikák szerint — tekintélyes hányada is hitte), hanem egy bizonyos Mr. Besté, aki pályájuk egy kezdeti szakaszán velük muzsikált. (Hazai analogon: a CVTILAI módra készült KOLBÁSZ.) No de Horowitz és a Chess Review-t ismerve családostól a jelen esetben nem kell tartanunk.

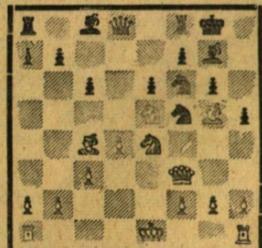
juthat el a nagy nyilvánossághoz. Nem, nem a karácsony ihlette műveket — de ha valakit meg akarsz ajándékozni, olvasom, Főldéak Árpád könyvecskéje szerföldöt alkalmas és célra.

A mai játzsma és feladvány szemelvény a külföldi könyvből.

FRANCIA VEDELEM. E. Cohen — J. Moysse, Louisville 1946. 1. ed. 2. d. d. 3. Hc3 Fb4 4. Hc2 de 5. a3 Fc3+ 6. Hc3: 7. f3 of 8. Vg3: Vh4+ 9. g3 Vd4: 10. Fc3 Vg6 11. 0-0-0 Hc6 12. Fb5 Fd7 13. h4 a6 14. Bd7! Kd7: 15. Fg5 Vc5 16. Bd1+ Kc8 17. Fc6! bc 18. Vc6: — sőtét földadta.

FRANCIA VEDELEM. Seppelt — Laeranki, Berlin 1950. 1. ed. 2. d. d. 3. Hc2 c5 4. ed ed 5. de Fc5: 6. He2? Vb6! — világos földadta.

5. hadállás

Világos lép és nyer

Vil.: Kel, Vg3, Bal, Bh1, Fc4, Fg5, He4, He5: gy.: a2, b2, c2, d4, f2, g2, h2 (15). —Söt.: Kc8, Vd8, Ba8, Bg8, Fc8, Fg7, Hf5, Hf6: gy.: a7, b6, c6, e6, f7, g6, h5 (15).

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Munkáltnak havonta kétszer. Szerkesztő: Papp Lajos. Szerkesztőség: Szeged Magyar Tanárképző Intézet, Szent István utca 10. Tel.: 15-198 12-330. Kiadási felelős: Kovács László a Csongrád megyei Larkidő Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged Tanárképző Intézet, Szent István utca 10. Tel.: 13-500 13-116. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés: negyed évre 3 Ft.

Szegedi Nyomda Vállalat